

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Krakowie

LKR.410.002.05.2016

P/16/086

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli	P/16/086 – Wykonywanie przez gminy obowiązku dowożenia dzieci i uczniów do przedszkoli i szkół ¹
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Krakowie
Kontrolerzy	1) Sylwester Śmiałek, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr 98721 z 11 lutego 2016 r. 2) Antoni Radzięta, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr 98722 z 11 lutego 2016 r. (dowód: akta kontroli str. 1-4)
Jednostka kontrolowana	Urząd Gminy w Podegrodziu, 33-386 Podegrodzie 248 (Urząd)
Kierownik jednostki kontrolowanej	Małgorzata Gromala - Wójt Gminy Podegrodzie (Wójt) (dowód: akta kontroli str. 5)

II. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena ogólna²

Wójt Gminy Podegrodzie zapewniła dzieciom i uczniom sprawny i bezpłatny transport do placówek oświatowych Gminy oraz opiekę w czasie przewozu. Sposób organizacji dowozu minimalizował czas przejazdu do szkoły i czas oczekiwania na odwóz po lekcjach. Przewozami do placówek oświatowych objęto dzieci i uczniów z Gminy Podegrodzie, a także kilkoro uczniów z dwóch gmin ościennych. Rodzicom dzieci i uczniów niepełnosprawnych zapewniono zwrot kosztów przejazdów do specjalnych ośrodków szkolno-wychowawczych.

Gmina racjonalnie ustaliła sieć publicznych szkół i przedszkoli, w efekcie czego dowóz dzieci i uczniów realizowany był tylko do trzech publicznych placówek oświatowych, spośród 13 istniejących na jej terenie. Gmina w obecnym roku szkolnym zapewniała dowóz łącznie 293 dzieciom i uczniom, to jest dla 17% dzieci i uczniów (1 716) uczęszczających do placówek oświatowych prowadzonych przez Gminę Podegrodzie.

Wyboru wykonawców usług transportowych, na podstawie pełnomocnictwa Wójta, dokonali dyrektorzy dwóch placówek oświatowych Gminy z zachowaniem kryterium najniższej ceny. Dyrektorzy tych placówek odpowiadali również za zawarcie umów z przewoźnikami i prowadzenie rozliczeń z tego tytułu.

Przewozy dzieci i uczniów odbywały się w ramach kursów otwartych, za wyjątkiem kursów dowożących dzieci do Przedszkola w Podegrodziu. Zauważyć przy tym należy, że ten sposób wykonywania transportu wymaga szczególnego nadzoru dotyczącego zapewnienia właściwego stanu technicznego pojazdów. W umowach z wykonawcami przejazdów nie zawarto jednak szczegółowych wymogów dotyczących stanu technicznego i wyposażenia pojazdów. Na wagę tego problemu wskazują m.in. wyniki kontroli drogowej Policji, która w latach 2014-2015 ukarała przewoźników 10 mandatami karnymi za zły stan techniczny pojazdów.

¹ Okres objęty kontrolą: od 1 września 2014 r. do dnia zakończenia czynności kontrolnych.

² Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna. Jeżeli sformułowanie oceny ogólnej według proponowanej skali byłoby nadmiernie utrudnione, albo taka ocena nie dawałaby prawdziwego obrazu funkcjonowania kontrolowanej jednostki w zakresie objętym kontrolą, stosuje się ocenę opisową, bądź uzupełnia ocenę ogólną o dodatkowe objaśnienie. W niniejszym wystąpieniu pokontrolnym zastosowano ocenę opisową.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1. Organizacja dowozu dzieci i uczniów do placówek oświatowych prowadzonych przez Gminę

Opis stanu faktycznego

1.1. Na podstawie art. 14a ust. 1 oraz art. 17 ust. 4 ustawy z 7 września 1991 r. o systemie oświaty³ Rada Gminy Podegrodzie ustaliła⁴:

- sieć publicznych przedszkoli i oddziałów przedszkolnych prowadzonych przez Gminę, które zlokalizowano w 9 miejscowościach, tak aby wszystkie dzieci pięcioletnie zamieszkałe na terenie gminy miały możliwość spełnienia obowiązku rocznego przygotowania przedszkolnego;
- plan sieci publicznych szkół podstawowych oraz gimnazjów prowadzonych przez gminę⁵, określając granice ich obwodów, obejmujące łącznie 13 miejscowości z terenu Gminy.

Na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy o systemie oświaty utworzono Zespół Szkół Podstawowo-Gimnazjalnych w Podegrodziu, do których dowożono dzieci i uczniów z ośmiu miejscowości⁶.

(Dowód: akta kontroli str. 287-307)

Rada Gminy nie ustaliła przedszkoli lub oddziałów przedszkolnych w czterech sołectwach, tj. w: Chochorowicy, Juraszowej, Naszacowicach i Podrzeczu. Uchwaliła natomiast, że miejscowości te wchodzą do obwodów innych szkół, tj. w Olszance, Zespole Szkół w Podegrodziu oraz w Brzeznej.

Porozumieniem z 9 maja 2005 r., zawartym z Gminą Chełmiec strony ustaliły, że do obwodu Gimnazjum w Brzeznej oraz Szkoły Podstawowej w Brzeznej należeć będzie część miejscowości Trzetrzewiny z Gminy Chełmiec.

(dowód: akta kontroli str. 274-307a)

Sieć publicznych przedszkoli i szkół została zorganizowana w sposób umożliwiający spełnianie obowiązku szkolnego, przy czym obwody szkolne obejmowały 11 miejscowości, z których droga dzieci i uczniów z domu do szkoły przekraczała 3 km dla dzieci realizujących obowiązek rocznego przygotowania przedszkolnego i uczniów klas I-IV szkół podstawowych oraz 4 km dla uczniów klas V i VI szkół podstawowych i gimnazjów. Dowozem organizowanym przez Gminę objęto dzieci i uczniów uczęszczających do Gminnego Przedszkola w Podegrodziu, Zespołu Szkół Podstawowo-Gimnazjalnych w Podegrodziu oraz Gimnazjum w Brzeznej.

(dowód: akta kontroli, str. 269, 308-317)

1.2. Według danych zawartych w Systemie Informacji Oświatowej⁷:

- obowiązkiem rocznego przygotowania przedszkolnego⁸ objętych było 236 dzieci w 2014 r. i 217 dzieci w 2015 r.;
- w 2014 roku obowiązkowi szkolnemu podlegało łącznie 1 403 uczniów, w tym: 909 uczęszczających do szkół podstawowych oraz 494 gimnazjalistów;
- w 2015 roku obowiązkowi szkolnemu podlegało łącznie 1 422 uczniów, w tym: w 935 uczniów szkół podstawowych oraz 487 uczniów gimnazjów.

(Dowód: akta kontroli str. 268)

Do gminnych przedszkoli i szkół uczęszczało:

³ Dz. U. z 2004 r. nr 256, poz. 2572 ze zm., dalej: *ustawa o systemie oświaty*.

⁴ Uchwały: Nr XXV/239/2012 z 31 października 2012 r., Nr 44/VI/99 z 8 marca 1999 r., Nr 55/VI/99 z 8 marca 1999 r.

⁵ 11 szkół podstawowych w miejscowości: Podegrodzie (z filialną w Naszczowicach, zlikwidowaną w 2000 r. na podstawie uchwały Rady Gminy), Stadła, Olszana, Olszanka, Rogi, Brzezna (dwie), .Długoleka-Świerkla, Gostwica, Mokra Wieś, dwa Gimnazja (w Brzeznej i Podegrodziu, z tym, że od września 2008 r. Gimnazjum w Podegrodziu wchodzi w skład Zespołu Szkół Podstawowo-Gimnazjalnych)

⁶ Do Zespołu Szkół dowożono dzieci i uczniów z ośmiu miejscowości, w tym z siedmiu będących w granicach obwodów tego Zespołu oraz z jednej spoza obwodu i spoza Gminy Podegrodzie.

⁷ Dane na dzień 31 grudnia danego roku.

⁸ W przedszkolu, oddziale przedszkolnym lub innej formie wychowania przedszkolnego.

- w 2014 roku 1 716 dzieci i uczniów, w tym 145 dzieci pięcioletnich, 75 dzieci sześciioletnich oraz 93 dzieci w młodszym wieku; 909 uczniów szkół podstawowych oraz 494 gimnazjów;
- w 2015 roku 1.716 dzieci i uczniów, w tym 141 dzieci pięcioletnich, 39 dzieci sześciioletnich, jedno dziecko siedmioletnie w oddziale przedszkolnym oraz 113 dzieci w młodszym wieku, a także 935 uczniów szkół podstawowych oraz 487 gimnazjów.
(Dowód: akta kontroli str. 268)

W roku szkolnym 2014/2015 i 2015/2016 Gmina zobowiązana była zapewnić bezpłatny transport i opiekę odpowiednio⁹:

- trojgu dzieciom uczęszczającym do przedszkoli, oddziałów przedszkolnych lub oddziałów szkolnych, w których realizowany był obowiązek rocznego przygotowania przedszkolnego;
- 26 i 25 uczniom szkół podstawowych (klas I-IV) oraz 268 i 266 uczniom szkół podstawowych (klas V-VI) i gimnazjów;
- ośmiorgu dzieciom i uczniom niepełnosprawnym.

Spośród ww. dzieci i uczniów, którym Gmina zobowiązana była zapewnić bezpłatny transport i opiekę w roku szkolnym 2014/2015, z uprawnień nie korzystało troje dzieci i siedmiu niepełnosprawnych uczniów, a w roku 2015/2016 nie korzystało dwoje dzieci i ośmiu niepełnosprawnych uczniów – Gmina rodzicom tych dzieci zapewniła zwrot kosztów przejazdów.

Bezpłatny transport i opiekę w czasie przewozu do przedszkoli i szkół prowadzonych przez Gminę w roku szkolnym 2014/2015 zapewniono łącznie 294 dzieciom i uczniom, w tym dwojgu niepełnosprawnym, a w roku szkolnym 2015/2016 z dowozów tych korzystało ogółem 293 dzieci i uczniów – w grupie tych uczniów nie było osób niepełnosprawnych.

(Dowód: akta kontroli str. 204)

1.3. Gmina zapewniła bezpłatny transport uczniom klas I-VI Zespołu Szkół Podstawowo-Gimnazjalnych w Podegrodziu, m.in. w przypadku, których droga z domu do szkoły nie przekraczała odległości wymienionych w art. 17 ust. 2 ustawy o systemie oświaty, tj. 3 km dla uczniów klas I-IV oraz 4 km dla uczniów klas V i VI oraz gimnazjum. Dotyczyło to 10 uczniów zamieszkałych w Naszacowicach w roku szkolnym 2014/2015 oraz ośmiu w roku szkolnym 2015/2016.

Koszt dowozu tych uczniów wyniósł 2.500 zł w roku szkolnym 2014/2015 i 2.713 zł w roku szkolnym 2015/2016 (do 31 marca) – razem 5.213 zł.

(dowód: akta kontroli str. 210-219, 340, 341, 343, 374-376, 651)

Ze środków budżetu Gminy, w latach szkolnych 2014/2015 i 2015/2016 (do marca), finansowano także koszty przejazdu odpowiednio czterech i sześciu uczniów z terenu dwóch innych gmin, tj.:

- a) dwóch uczniów zamieszkałych na terenie Gminy Łukowica, dowożonych do Zespołu Szkół w Podegrodziu w każdym roku. Koszt dowozu tych uczniów, pokryty środkami budżetu Gminy, wyniósł 700 zł w roku szkolnym 2014/2015 i 678 zł w roku szkolnym 2015/2016 (do 31 marca);
- b) dwóch uczniów w roku szkolnym 2014/2015 oraz czterech w roku szkolnym 2015/2016 zamieszkałych na terenie Gminy Łukowica i Gminy Chełmiec, dowożonych do Gimnazjum w Brzeznej. Koszt dowozu tych uczniów wyniósł 1.080 zł w roku szkolnym 2014/2015 i 1.876 zł w roku szkolnym 2015/2016 (do 31 marca).

(dowód: akta kontroli str. 340-341, 373, 390-393, 404, 651)

Rada Gminy nie podejmowała uchwały o zapewnieniu bezpłatnego transportu, bądź refundacji kosztów przejazdu środkami komunikacji publicznej dzieciom i uczniom:

- mieszkającym w odległości mniejszej niż ustalona w przepisach art. 14 a ust. 3 i art. 17 ust. 2 ustawy o systemie oświaty;
- zamieszkujących poza obszarem Gminy uczęszczających do prowadzonych przez nią szkół.

⁹ Dane dotyczące liczby i dzieci podawane według stanu na dzień 31 grudnia 2014 i 2015 r.

Zadania gminy określone w art. 14a ust. 3 i 4 oraz art. 17 ust. 3 i 3a ustawy o systemie oświaty nie były przedmiotem porozumienia międzygminnego, które dotyczyłoby przejścia obowiązku bezpłatnego dowozu dzieci do szkoły lub też zapewnienia realizacji obowiązku szkolnego w rejonie gminy przejmującej zadanie.

Wójt Gminy wyjaśniła, że:

- Powodem dowożenia na koszt Gminy dzieci i uczniów zamieszkałych w Naszacowicach pomimo, że droga dziecka do przedszkola i uczniów nie przekraczała 3 km i 4 km, była likwidacja szkoły w tej miejscowości. Ówcześni radni zapewnili rodziców o zorganizowaniu uczniom zamieszkałym w Naszacowicach bezpłatnego dowozu do Szkoły Podstawowej w Podegrodziu, dlatego też dowóz ten jest realizowany do dnia dzisiejszego.
- Rada Gminy nie podejmowała uchwał o zapewnieniu bezpłatnego transportu, bądź refundacji kosztów przejazdu środkami komunikacji publicznej dzieciom i uczniom zamieszkującym poza obszarem Gminy Podegrodzie, a uczęszczającym do prowadzonych przez nią szkół. Obecnie Gmina Podegrodzie przymierza się – wg wyjaśnień Wójta - do aktualizacji obwodów szkolnych i zawarcia stosownych porozumień z sąsiednimi gminami.

(dowód: akta kontroli str. 319, 320, 324, 325, 327-339)

Uwagi dotyczące badanej działalności

NIK zwraca uwagę na finansowanie dowożenia do placówek oświatowych Gminy Podegrodzie uczniów zamieszkałych poza obwodem i poza obszarem administracyjnym Gminy.

Stosownie do art. 7 ust. 1 pkt 8 ustawy o samorządzie gminnym¹⁰ Gmina ma obowiązek zaspokojenia zbiorowych potrzeb wspólnoty w zakresie edukacji publicznej, a zatem także zapewnienie bezpłatnego transportu dzieciom i uczniom. Obowiązek ten winien być realizowany w obrębie tej samej gminy na podstawie norm prawnych określonych w art. 17 ustawy o systemie oświaty. Zdaniem NIK dowóz uczniów zamieszkałych na terenie innych gmin powinien odbywać się na podstawie stosownej umowy lub porozumienia z samorządem właściwym dla miejsca zamieszkania dowożonych uczniów, regulujących m.in. zasady rozliczeń ponoszonych kosztów dowozu i zapewnienia im opieki.

Ocena cząstkowa

Gmina racjonalnie ustaliła sieć publicznych szkół i przedszkoli, w efekcie czego dowóz dzieci i uczniów realizowany był tylko do trzech publicznych placówek oświatowych. NIK pozytywnie ocenia organizację dowozów uczniów do placówek oświatowych, zwracając jednocześnie uwagę na zasadność uregulowania finansowania dowozów uczniów z gmin ościennych.

2. Zapewnienia bezpieczeństwa przy dowożeniu dzieci i uczniów

Opis stanu faktycznego

2.1. W Regulaminie organizacyjnym Urzędu nie określono zadań na rzecz zapewnienia bezpieczeństwa przy realizacji obowiązku dowożenia dzieci i uczniów do przedszkoli i szkół. Do zadań Referatu Obsługi należała realizacja obowiązku Gminy w zakresie dostępności sieci szkolnej dla uczniów poprzez zagwarantowanie dowozu dzieci do szkół, a także nadzór i kontrola nad prawidłową realizacją zadań przez placówki oświatowe.

Dyrektor Zespołu Szkół w Podegrodziu, działająca na podstawie pełnomocnictwa udzielonego przez Wójta Gminy, określiła zasady zapewnienia bezpieczeństwa dzieci uczniów dowożonych do ww. Zespołu w stosownych regulaminach. Ponadto Gimnazjum oraz Zespół Szkół zorganizowały świetlice dla zapewnienia opieki nad dojeżdżającymi uczniami.

(dowód: akta kontroli str. 270-273, 353-356, 396-401, 587-599)

Sposób organizacji dowozu oraz zapewnienia dzieciom i uczniom bezpiecznych i właściwych warunków przewozu wynikał także z dokumentacji określającej warunki realizacji zamówienia wyszczególnione w zapytaniach ofertowych kierowanych

¹⁰ Dz.U. z 2015 r., poz. 1515 ze zm.

do wykonawców przez dyrektorów szkół. W umowach z wykonawcami usług związanych z przewozem uczniów zaznaczono, że szczegółowy rozkład jazdy zostanie przekazany wykonawcy na piśmie przez dyrektora Szkoły, po zatwierdzeniu rozkładu zajęć szkolnych. Wykonawcy usług przewozowych nie mieli możliwości wprowadzenia w rozkładach jakichkolwiek zmian, bez pisemnej zgody zamawiającego. W umowach wykonawcy zobowiązali się ponadto do wykonywania przewozów zgodnie z rozkładem jazdy, a także do wywieszenia tych rozkładów na przystankach autobusowych. Przewozy dzieci i uczniów odbywały się w ramach kursów otwartych (mogących przewozić inne osoby), za wyjątkiem kursów dowożących dzieci do Przedszkola w Podegrodziu. W umowach zapewniono przewożonym dzieciom i uczniom miejsca siedzące z pierwszeństwem przed innymi pasażerami.

(dowód: akta kontroli str. 366, 369, 372, 402, 405, 406, 408-411, 425-430, 432-434, 441-446, 449-459, 473-491, 494-503 i 515-523)

Wykonawcy, których oferty zostały wybrane jako najkorzystniejsze, przedłożyli m.in.:

- wymagane oświadczenia i dokumenty, w tym licencje na wykonywanie krajowego transportu drogowego osób oraz świadectwo kwalifikacji zawodowych w krajowym drogowym przewozie osób,
- wykaz osób (kierowców), które będą uczestniczyć w zamówieniu z wyszczególnieniem posiadanych kwalifikacji,
- wykaz autobusów, którymi dysponuje wykonawca w celu realizacji zamówienia na poszczególnych trasach, z podaniem ilości miejsc w autobusach.

Liczba tych autobusów oraz znajdujących się w nich miejsc siedzących gwarantowała realizację zamówień określonych w zapytaniach ofertowych.

Z informacji uzyskanych od przewoźników realizujących usługi w roku szkolnym 2015/2016 wynika, że wszystkie 17 pojazdów, którymi dowożono dzieci i uczniów posiadało aktualne badania techniczne. Pojazdy te wyprodukowano w latach 1991-2011, w tym tylko trzy pojazdy wyprodukowano po 2000 roku.

(dowód: akta kontroli str. 412-415, 436-438, 462-472, 507-513, 524-570, 610)

Zajęcia szkolne (w tym zajęcia dodatkowe w ramach przedmiotowych kółek zainteresowań) odbywały się nie tylko od godziny ósmej, ale również przed tą godziną oraz trwały po godzinach ostatniego kursu autobusu, określonego umową. Uczniom z tych zajęć przewoźnicy zapewniali dowóz oraz odwóz.

(dowód: akta kontroli str. 340-342, 390, 392, 571-580)

Na zlecenie NIK funkcjonariusze Wojewódzkiego Inspektoratu Transportu Drogowego w Krakowie (WITD) przeprowadzili 10 lutego 2016 r. kontrolę jednego autobusu należącego do jednego z trzech wykonawców realizujących przewozy szkolne w Gminie Podegrodzie. Ustalony w toku tej kontroli stan techniczny zbadanego pojazdu był prawidłowy.

(dowód: akta kontroli str. 225 – 236, 546 i 551)

Z informacji uzyskanej z Komendy Miejskiej w Nowym Sączu wynika, że w latach 2014-2016 (do marca) Policja dokonała łącznie 37 kontroli pojazdów i kierowców przewożących dzieci i uczniów do przedszkoli i szkół w Gminie Podegrodzie. W wyniku tych kontroli łącznie nałożono na kierowców pojazdów 12 mandatów, w tym w latach 2014-2015 za zły stan techniczny pojazdów, 10 mandatów oraz w 2016 r. za niestosowanie się do znaków drogowych dwa mandaty.

(dowód: akta kontroli str. 797 - 799)

W żadnej z umów zawartych w latach 2014-2015 na realizację przewozów nie zawarto szczegółowych wymogów dotyczących stanu technicznego i wyposażenia pojazdów, mających na celu zapewnienie odpowiedniego poziomu bezpieczeństwa przewożonych dzieci i uczniów.

(dowód: akta kontroli str. 425-430, 441-446, 473-491, 515-523)

2.2. W zapytaniach ofertowych, dotyczących usługi przewozowej na rok szkolny 2014/2015 oraz 2015/2016 dyrektor Zespołu Szkół w Podegrodziu zamieścił informacje i wymogi związane z zapewnieniem dzieciom i uczniom opieki w czasie przewozu. Przewoźnik był zobowiązany uwzględnić przewóz osoby sprawującej opiekę, uprzednio wyznaczonej przez

dyrektora Zespołu Szkół dla trasy nr II (oraz trasy nr VI w roku szkolnym 2015/2016) w godzinach porannych, a także przy odwozie uczniów. Uczniowie korzystający z pozostałych tras, ze względu na wiek, nie wymagali opiekuna w trakcie przewozu.

Dyrektor Gminnego Przedszkola w Podegrodziu wyznaczyła osobę do koordynowania dowozu przedszkolaków, która jednocześnie jest uprawniona do kontaktów z wykonawcą zadania. Osoba ta zapewniała dzieciom przedszkolnym opiekę w czasie dowozu i odwozu na trasie Podegrodzie Zespół Szkół – Podegrodzie Gminne Przedszkole oraz Podegrodzie Gminne Przedszkole – Podegrodzie Zespół Szkół, a także przekazywała przedszkolaki pod opiekę innej osoby wskazanej przez dyrektora Zespołu Szkół do sprawowania opieki w czasie dowozu i odwozu na trasie Naszacowice - Podegrodzie Zespół Szkół oraz Podegrodzie Zespół Szkół – Naszacowice.

(dowód: akta kontroli str. 408-411, 432-434, 449-458, 500-503, 586)

Z oględzin przeprowadzonych w czasie kontroli wynika, że opieka nad dziećmi dowożonymi do Przedszkola Gminnego i do Szkoły Podstawowej w Podegrodziu oraz odwożonymi z tych placówek, była zapewniona na całej długości odnośnych tras. Na trasie nr VI Gminne Przedszkole w Podegrodziu - Szkoła w Podegrodziu oraz trasy nr II od Szkoły Podstawowej w Podegrodziu do miejscowości Rogi opiekę nad tymi dziećmi sprawowały: pracownica Przedszkola (na trasie Przedszkole-Szkoła), a następnie pracownica Szkoły Podstawowej w Podegrodziu (na trasie Podegrodzie Szkoła – Rogi).

(dowód: akta kontroli str. 237-255)

Obie wyżej wymienione pracownice placówek oświatowych, do których i z których przewożone były dzieci wymagające opieki podczas tych przewozów nie odbyły szkolenia, o którym mowa w art. 6 ust. 3a Prawa o ruchu drogowym¹¹, umożliwiającego wykonywanie niektórych czynności kierowania ruchem drogowym w okolicznościach związanych z przeprowadzaniem dzieci i uczniów przez drogę.

Z informacji dyrektora Gminnego Przedszkola w Podegrodziu wynika, że osoba sprawująca opiekę nad dziećmi z Przedszkola Gminnego była zatrudniona jako pomoc nauczyciela ($\frac{1}{2}$ etatu); posiadała wiedzę z zakresu kierowania ruchem drogowym, sprawowała opiekę nad dziećmi na odcinku tylko jednego przystanku. Według wyjaśnienia dyrektora Zespołu Szkół w Podegrodziu nie było konieczności szkolenia z zakresu kierowania ruchem drogowym. Osoba sprawująca opiekę nad dowożeniem dzieci i uczniów do Zespołu Szkół w Podegrodziu posiada wykształcenie średnie. Dyrektor wyjaśnił, że osobie tej udzielił instruktażu stanowiskowego, a ponadto osoba ta zapoznała się z regulaminem sprawowania opieki nad uczniami w czasie ich przewozu.

(dowód: akta kontroli str. 237-255, 377-389)

2.3. W wyniku oględzin sposobu realizacji przewozów oraz warunków drogowych w obrębie przystanków zlokalizowanych na trasach dowozu i odwozu dzieci oraz uczniów do Przedszkola Gminnego w Podegrodziu, Zespołu Szkół w Podegrodziu oraz Gimnazjum w Brzeznej stwierdzono między innymi, że:

- wsiadanie i wysiadanie dzieci (przedszkolnych i klas I-IV) odbywało się na wszystkich przystankach pod nadzorem i z ewentualną pomocą wyznaczonych do tych czynności pracowników placówek oświatowych;
- przewozy realizowane były punktualnie, to jest zgodnie z ustalonymi rozkładami jazdy, z wykorzystaniem stosownie oznaczonych autobusów, które posiadały ważne badania techniczne odnotowane w dowodach rejestracyjnych, a także zapewniały wystarczającą liczbę miejsc siedzących dla dzieci i uczniów;
- wiaty przy przystankach znajdowały się tylko po stronie drogi przeznaczonej do wsiadania,
- jeden z przystanków na drodze powiatowej (Długoleka Świerkla – Las) nie był oznakowany znakiem D-15 (przystanek autobusowy), a znakiem poziomym P-17 (linia ciągła oznaczająca zakaz zatrzymywania się innych pojazdów) nie były oznaczone trzy przystanki przy drogach gminnych i 19 przy drogach powiatowych;
- dojścia do 13 przystanków oraz pobocza w ich obrębie nie były utwardzone.

¹¹ Ustawa z dnia 20 czerwca 1997 r. Prawo o ruchu drogowym (Dz. U. z 2012 r., poz. 1137, ze zm.)

Spośród 24 skontrolowanych przystanków na ww. trasach sześć było zlokalizowanych przy drogach i placach gminnych, a 18 przystanków na drogach powiatowych, których zarządcą jest Powiatowy Zarząd Dróg w Nowym Sączu.

(dowód: akta kontroli str. 237-267, 652-653)

Z informacji Powiatowego Zarządu Dróg w Nowym Sączu (PZD) wynika, że na terenie Gminy Podegrodzie większość przystanków przy drogach powiatowych zlokalizowanych jest w rejonie ograniczeń prędkości znakami D-42 lub B-33. Natomiast w zakresie oznakowania poziomego dróg powiatowych zostało ono wykonane jedynie na drogach przebudowywanych w ostatnim okresie (to jest na drogach Chełmiec – Naszacowice i Łącko – Naszacowice). Pozostałe drogi powiatowe, jak dotychczas pozostają nieoznakowane, ze względu na brak środków finansowych jak również stan nawierzchni tych dróg. W okresie 2012-2014 r. na terenie Gminy Podegrodzie wybudowano 3,5 km chodników przy drogach powiatowych. Potrzeby w tym zakresie są znaczne (Gmina we wrześniu 2015 r. zgłaszała potrzebę wybudowania kilkunastu kilometrów chodników).

(dowód: akta kontroli str. 654)

Wójt wyjaśniła, że władze Gminy wielokrotnie (w latach 2014 – 2016) zwracały się do Zarządu Powiatu Nowosądeckiego oraz PZD w sprawach inwestycji i remontów mających na celu zapewnienie właściwego stanu bezpieczeństwa mieszkańców Gminy (w tym dowożonych dzieci i uczniów) korzystających z dróg powiatowych. W latach 2014-2015 na pomoc przy realizacji przez Powiat przedmiotowych prac (budowa i przebudowa dróg powiatowych leżących na terenie Gminy Podegrodzie) z budżetu Gminy Podegrodzie wydatkowano łącznie 1.318 tys. zł. W gminnym budżecie na 2016 rok na ten cel (wykonanie dokumentacji technicznej oraz przebudowa dróg powiatowych wraz z budową chodników) zaplanowano łączną kwotę 544,4 tys. zł.

(dowód: akta kontroli str. 783 - 796)

2.4. Badaniem ankietowym, dotyczącym jakości przewozów szkolnych zorganizowanych przez Gminę Podegrodzie, objęto łącznie 92 rodziców dzieci i uczniów uczęszczających do wszystkich czterech placówek oświatowych, do których takie dowozy były realizowane. Stanowiło to ok. 32 % łącznej liczby dzieci i uczniów (294 osoby) korzystających w tych placówkach z bezpłatnych dowozów. Z zaznaczonych w nich wskazań wynika między innymi, że:

- Prawie 30% ankietowanych zamieszkiwało w odległości wynoszącej od 3 do 4 km od placówek oświatowych, a 66,3% dzieci i uczniów mieszkało w odległości przekraczającej 4 km. 17,4% ankietowanej grupy podało, że odległość zamieszkania dziecka lub ucznia od placówki oświatowej nie zobowiązywało Gminy do bezpłatnego dowozu¹².
- 97,8% ankietowanych poinformowało, że czas dojazdu w jedną stronę był krótszy od 30 minut, w tym aż 72,8% ankietowanych wskazało na czas krótszy od 15 minut). Nie było żadnego wskazania dotyczącego czasu przejazdu przekraczającego 45 minut.
- Na właściwe rozmieszczenie przystanków wskazało 88% ankietowanych. W grupie dziewięciu osób mających odmienne zdanie cztery osoby wskazały, że wynika to ze znaczącej odległości przystanku od miejsca zamieszkania.
- Ponad 80% ankietowanych (74 osoby) uznało, że organizator przewozów zapewniał bezpieczne oczekiwanie na transport (szczególnie podczas niekorzystnych warunków atmosferycznych). Przeciwnego zdania było 16 osób, z czego 9 wskazało, iż wynika to z braku wiaty przystankowej lub z jej niewłaściwego stanu technicznego.
- Czas oczekiwania na autobus po zakończeniu lekcji jako mieszczący się w przedziale do 30 minut oceniło 90,2% ankietowanych, jednocześnie wskazując że ich dzieci korzystają z zapewnionych przez szkoły pomieszczeń świetlicowych lub innych z zapewnioną opieką wychowawców lub nauczycieli. Żadna z ankietowanych osób nie wskazała, aby czas oczekiwania na autobus przekraczał 1 godzinę.

¹² Art. 14a i art. 17 ustawy o systemie oświaty

- Niemal 58 procent ankietowanych (53 osoby) uznało, że nie występują problemy i trudności w dowozie dzieci i uczniów. W grupie osób mających przeciwne zdanie:
  - na zbyt dużą liczbę dzieci w autobusie wskazały 22 osoby,
  - na zbyt długi czas oczekiwania na autobus po zakończeniu lekcji wskazało 8 osób,
  - na brak wystarczającej opieki nad uczniami w trakcie dowozów wskazało 6 osób.

(dowód: akta kontroli str. 6 - 199)

Uwagi dotyczące badanej działalności

1. Osoby sprawujące opiekę w czasie przewozów dzieci i uczniów nie posiadały ukończonego szkolenia uprawniającego je do wykonywania niektórych czynności związanych z kierowaniem ruchem drogowym. NIK zwraca uwagę, że jeśli zajdzie taka potrzeba to osoby nadzorujące bezpieczne przejście dzieci przez jezdnię mogą dawać polecenia lub sygnały uczestnikowi ruchu lub innej osobie znajdującej się na drodze, ale pod warunkiem ukończenia szkolenia organizowanego przez wojewódzki ośrodek ruchu drogowego, stosownie do art. 6 ust. 3a Prawa o ruchu drogowym.
2. NIK zwraca uwagę, że ponad 1/3 kontroli drogowych Policji przeprowadzonych u przewoźników zakończyło się mandatami za nieodpowiedni stan techniczny pojazdów przewożących dzieci i uczniów. Wskazuje to na potrzebę uregulowania w umowach z przewoźnikami szczegółowych wymogów dotyczących stanu technicznego i wyposażenia pojazdów, jak i warunków realizacji przewozów. Wprowadzenie takich zapisów wpłynęłoby korzystnie na zwiększenie poziomu bezpieczeństwa przewożonych dzieci i uczniów.

Ocena cząstkowa

W ocenie NIK, Gmina zapewniła sprawny transport do szkół, dzięki czemu minimalizowano czas oczekiwania uczniów i dzieci na rozpoczęcie zajęć po przyjeździe do szkoły oraz na powrót do domu.

3. Wybór wykonawców przewozu dzieci i uczniów oraz finansowanie wydatków związanych z ich dowozem i opieką

Opis stanu faktycznego

3.1. Zarządzeniem nr 298/2012 z 30 marca 2012 r. Wójt Gminy udzieliła dyrektorom szkół i przedszkoli (jednostek organizacyjnych Gminy) pełnomocnictw do:

- korzystania z przywilejów i obowiązków kierownika zakładu pracy określonych w ustawie o systemie oświaty i w ustawie Prawo zamówień publicznych,
- składania oświadczeń woli w sprawach majątkowych związanych z działalnością jednostki, w tym zawierania umów dotyczących dowozu uczniów do szkół.

Na rok szkolny 2014/2015 i 2015/2016 Gmina zlecała dowóz i odwóz dzieci i uczniów na podstawie wyboru ofert złożonych po uprzednim zapytaniu ofertowym, skierowanym do wykonawców przez dyrektorów Zespołu Szkół w Podegrodziu oraz Gimnazjum w Brzeznej, za wyjątkiem trójki dzieci uczęszczających w roku szkolnym 2014/2015 do Gminnego Przedszkola w Podegrodziu.

Porozumieniem z 13 lipca 2015 r., zawartym pomiędzy Zespołem Szkół w Podegrodziu, a Gminnym Przedszkolem w Podegrodziu, w sprawie wspólnego prowadzenia postępowania o udzielenie zamówienia publicznego, którego przedmiotem jest dowóz uczniów i przedszkolaków z terenu Gminy Podegrodzie do Zespołu Szkół określono, że: za przygotowanie i przeprowadzenie postępowania o udzielenie zamówienia publicznego oraz zawarcie umowy w roku szkolnym 2015/2016, odpowiada Zespół Szkół w Podegrodziu; dowóz przedszkolaków odbywał się będzie łącznie z uczniami Zespołu Szkół.

W każdym zapytaniu ofertowym dyrektor Zespołu Szkół w Podegrodziu oraz dyrektor Gimnazjum w Brzeznej zaznaczyli, że postępowanie nie podlega przepisom ustawy z 29

stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych¹³ z uwagi na treść art. 4 pkt 8 (szacowana wartość zamówienia poniżej równowartości 30.000 euro).

(dowód: akta kontroli str. 204, 270-273, 407-523, 320, 325, 326, 583-603)

Wójt Gminy wyjaśniła, że szkoły prowadzą gospodarkę finansową w oparciu o plan finansowy i są jednostkami organizacyjnymi nieposiadającymi osobowości prawnej, które pokrywają swoje wydatki bezpośrednio z budżetu Gminy. Stanowią one jednak odrębne jednostki sektora finansów publicznych, o jakich mowa w art. 3 ust. 1 pkt 1 Prawa zamówień publicznych, który nakłada na nie obowiązek stosowania tej ustawy. Także ustawa o finansach publicznych w art. 44 ust. 4 stanowi: jednostki sektora finansów publicznych zawierają umowy, których przedmiotem są usługi, dostawy lub roboty budowlane, na zasadach określonych w przepisach o zamówieniach publicznych, o ile odrębne przepisy nie stanowią inaczej. Szkoła zatem jako odrębna jednostka sektora finansów publicznych powinna stosować ustawę Prawo zamówień publicznych i ma status odrębnego zamawiającego w stosunku do innych szkół, jak i samej Gminy.

(dowód: akta kontroli str. 319, 321-324)

W kalkulacji kosztów wartość udzielanych zamówień na dowóz i odwóz uczniów oszacowano następująco:

- do Gimnazjum w Brzeznej w roku szkolnym 2014/2015 wartość szacunkowa netto 62.149 zł, stanowiąca równowartość 14.710 euro;
- do Gimnazjum w Brzeznej w roku szkolnym 2015/2016 wartość szacunkową zamówienia na kwotę netto 66.268 zł, stanowiąca równowartość 15.685 euro;
- do Zespołu Szkół Podstawowo-Gimnazjalnych w Podegrodziu w roku szkolnym 2014/2015 wartość szacunkową zamówienia na kwotę 110.194 zł, stanowiąca równowartość 26.082 euro;
- do Zespołu Szkół Podstawowo-Gimnazjalnych w Podegrodziu i przedszkolaków do Gminnego Przedszkola w Podegrodziu w roku szkolnym 2015/2016 wartość szacunkową zamówienia na kwotę netto 91.516 zł, stanowiąca równowartość 21.661 euro.

Ustalając wartość zamówienia w euro zastosowano obowiązujący średni kurs złotego w stosunku do euro, określony w rozporządzeniu Prezesa Rady Ministrów z 23 grudnia 2013 roku w sprawie średniego kursu złotego w stosunku do euro stanowiącego podstawę przeliczenia wartości zamówień publicznych¹⁴, tj. 4,2249 zł/euro.

(dowód: akta kontroli str. 407, 431, 447, 448, 492, 493)

Wybrano najkorzystniejsze oferty pod względem ceny, które były niższe od kosztów określonych w kalkulacjach. Do realizacji zadań w roku szkolnym:

- 2014/2015 wybrano oferty o wartości brutto ogółem 116.060 zł, tj. 62,3% kwoty określonej w kalkulacji w wysokości 186.124 zł;
- 2015/2016 wybrano oferty o wartości brutto ogółem 162.579 zł, tj. 95,4% kwoty określonej w kalkulacji w wysokości 170.406 zł

(dowód: akta kontroli str. 412 - 424, 439, 440, 460, 461, 512, 513, 611-618)

3.2. W umowach zawartych z wykonawcami usług związanych z dowożeniem dzieci i uczniów do przedszkola i szkół określono wynagrodzenie związane z dowozem dzieci uczniów, wyszczególniając ich liczbę na poszczególnych trasach (poza dziećmi i uczniami w umowach nie określono innych osób, których dowóz wpływałby na koszt usługi pokrywanej ze środków budżetu Gminy). Według tych umów wynagrodzenie miesięczne, określone w umowie, miało być płatne przez szkołę na podstawie comiesięcznych, faktur wystawionych na szkołę przez zamawiającego po zakończeniu danego miesiąca, z terminem płatności 30 dni od daty doręczenia prawidłowo wystawionej faktury.

(dowód: akta kontroli str. 425 - 430, 441 - 446, 473 - 491, 515 - 523, 619 - 627)

¹³ (tekst jednolity: Dz. U. 2013 r., poz. 907 ze zm.), zwana dalej ustawą Prawo zamówień publicznych lub „ustawa Pzp”

¹⁴ Dz. U. z 2013 r., poz. 1692

Obsługę finansową, organizacyjną i administracyjną szkół pełnił Referat Obsługi¹⁵. W Referacie tym znajdowały się faktury, wystawiane przez przewoźników za każdy miesiąc usługi związanej z przewozem dzieci i uczniów. Analiza dowodów księgowych za usługi transportowe dzieci i uczniów za rok szkolny 2014/2015 i 2015/2016 (do 31 marca) na łączną kwotę 226,8 tys. zł wykazała, że obciążenia były zgodne z zawartymi umowami, a dowody księgowe zostały sprawdzone pod względem rachunkowym i merytorycznym oraz prawidłowo zaewidencjonowane.

(dowód: akta kontroli str. 607-609, 628-631, 425-430, 441-446, 473-491, 515-523, 655-782)

3.3. Poza opisanymi wyżej kosztami poniesionymi przez Gminę za usługi związane z dowozem dzieci i uczniów na podstawie umów zawieranych z przewoźnikami i faktur wystawianych przez przewoźników, Gmina ponosiła wydatki z tytułu zwrotu kosztów za:

- dowóz dzieci/uczniów niepełnosprawnych do specjalnego ośrodka szkolno-wychowawczego i ośrodka rewalidacyjno-wychowawczego – w roku szkolnym 2014/2015 i 2015/2016 (do 31 marca) koszty te wyniosły odpowiednio 16.888 zł i 10.509 zł,
- dowóz dzieci do Przedszkola Gminnego w Podegrodziu - w roku szkolnym 2014/2015 i 2015/2016 (do 31 marca) koszty te wyniosły odpowiednio 910 zł i 213 zł.

(dowód: akta kontroli str. 649, 650)

Ocena cząstkowa

W ocenie NIK wybór wykonawców usług dotyczących przewozów dzieci i uczniów do/z placówek oświatowych prowadzonych przez Gminę Podegrodzie nie budzi zastrzeżeń. Oferty były tańsze od kalkulacji kosztów sporządzanych przez Urząd Gminy. Wyboru dokonali dyrektorzy szkół zgodnie z pełnomocnictwem udzielonym przez Wójta. Rozliczenie zrealizowanych usług odbywało się zgodnie z zasadami określonymi w umowach zawartych z przewoźnikami.

4. Nadzór i kontrola nad realizacją umów obejmujących świadczenie usług w zakresie dowożenia dzieci

Opis stanu faktycznego

4.1. W regulaminie organizacyjnym Urzędu nie określono zadań związanych ze sprawowaniem nadzoru w zakresie organizacji dowozu dzieci i uczniów, zadań związanych z przeprowadzaniem kontroli prawidłowości realizowania tych usług przez zewnętrznych wykonawców, a także prawidłowości sprawowania w trakcie tych przewozów opieki nad dziećmi i uczniami przez wyznaczonych pracowników placówek oświatowych. Wójt Gminy wyjaśniła, że stanowisko ds. organizacyjno-finansowych w Referacie Obsługi ma powierzona realizację obowiązku Gminy w zakresie dostępności sieci szkolnej dla uczniów poprzez zagwarantowanie dowozu dzieci do szkół, natomiast nadzór nad realizacją usług dowozu i odwozu uczniów do szkół pełnią dyrektorzy poszczególnych szkół, zgodnie z zapisami zawartymi w umowie w sprawie usług.

(dowód: akta kontroli str. 587 - 599, 632, 633)

W umowach z przewoźnikami, zawartymi na dowóz dzieci i uczniów do szkół zaznaczono, że nadzór nad realizacją usług pełnić będzie dyrektor Zespołu Szkół w Podgrodziu oraz dyrektor Gimnazjum w Brzeznej.

(dowód: akta kontroli str. 425 - 430, 441 - 446, 473 - 491, 515 - 523)

Z informacji dyrektora Zespołu Szkół w Podegrodziu wynika, że:

- nadzór polegał na: codziennym odnotowywaniu stanu uczniów w poszczególnych kursach autobusów; spotykaniu się przez dwa pierwsze tygodnie zajęć z przedstawicielami młodzieży z poszczególnych tras celem zasięgnięcia informacji o warunkach jazdy, a także kilkakrotnie w ciągu roku; przekazywaniu przewoźnikom ewentualnych uwag, zaznaczając, że przez dwa lata nie było sytuacji spornych;
- podsumowanie prowadzonego nadzoru odbywa się na zebraniu Rady Pedagogicznej - np. za rok szkolny 2014/2015 na zebraniu 30 czerwca 2015 roku pozytywnie oceniono realizację usług związanych z dowozem dzieci i uczniów,

¹⁵ Urząd Gminy prowadzi obsługę finansowo-księgową na podstawie porozumień zawartych w 2010 r. pomiędzy Wójtem Gminy, a dyrektorami szkół

- jakość usług związanych z dowozem dzieci i uczniów była przedmiotem oceny przez Radę. Oceniono, że usługi te w roku szkolnym 2014/2015 były wykonywane w stopniu zadawalającym, za wyjątkiem dwóch dni, w których autobusy (z trasy Rogi Osowie – Podegrodzie Szkoła) przyjechały spóźnione o kilka minut, z powodu trudnych warunków atmosferycznych; przed rozpoczęciem roku szkolnego policja w Starym Sączu przeprowadziła – na prośbę Zespołu Szkół w Podegrodziu - kontrolę pojazdów przewożących uczniów, nie stwierdzając uchybień związanych ze stanem technicznym autobusów oraz trzeźwością kierowców;
- wskutek monitorowania tras przewozu przez pracowników Zespołu stwierdzono pogorszenie się, w lutym 2016 r., warunków przewozu uczniów Gimnazjum, polegające na tym, że uczniowie przewożeni byli m.in. na stojąco przez 11 dni. Dyrektor Zespołu Szkół wyjaśniła, że sytuację tę spowodowała zmiana, od 8 lutego 2016 r., tygodniowego rozkładu zajęć lekcyjnych w Gimnazjum. Pomimo, że rozkład zajęć był ustalony od dnia 8 lutego 2016 roku to przewoźnik został poinformowany o tym fakcie dopiero 15 lutego 2016 roku, gdyż przez okres jednego tygodnia dokonywano obserwacji zasadności zmiany rozkładu zajęć.

(dowód: akta kontroli str. 340 - 350, 483 - 487, 573)

Dyrektor Gimnazjum w Brzeznej wyjaśnił, że nadzór nad realizacją usług w zakresie dowozu uczniów sprawował poprzez systematyczny monitoring podstawiania autobusów i o wszelkich zauważonych nieprawidłowościach informował przewoźnika, a za rażące naruszenie realizacji usług naliczał kary umowne. Dotyczyło to jednego przypadku niezrealizowania usługi 2 marca 2015 roku. (poniedziałek), mającej na celu dowiezenie uczniów na rekolekcje. Wykonawcy została naliczona kara umowna, którą zapłacił wraz z odsetkami. W bieżącym roku szkolnym – jak wyjaśnił dyrektor - usługa dowozu była realizowana bardzo dobrze i nie stwierdzono żadnych uchybień.

(dowód: akta kontroli str. 340, 343 - 349, 390, 392, 394, 395)

4.2. W latach 2014-2016 (do 31 marca) do Urzędu Gminy wpłynęła jedna skarga związana z dowozem do szkół dzieci i uczniów. Skarga dotyczyła niezapewnienia niepełnosprawnemu dziecku bezpłatnego transportu i opieki w czasie przewozu do placówki specjalnej, jednak skargę tę uznano za bezzasadną, bowiem skarżąca domagała się dowozu dziecka niepełnosprawnego do ośrodka dalej oddalonego niż wskazany przez Zespół Orzekający przy Powiatowej Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej.

(dowód: akta kontroli str. 318, 634-642)

4.3. Problematyka związana z wypełnianiem obowiązku dowożenia oraz sprawowania opieki nad uczniami w czasie przewozu nie była, w okresie od stycznia 2014 roku do marca 2016 roku, przedmiotem posiedzenia Rady Gminy lub jej komisji, poza jednym opisanym powyżej przypadkiem rozpatrywania skargi.

(dowód: akta kontroli str. 637)

4.4. W okresie ostatnich dwóch lat Urząd Gminy nie występował do Wojewódzkiego Inspektoratu Transportu Drogowego z wnioskami o przeprowadzenie kontroli pojazdów, natomiast występowano do Policji w Starym Sączu o przeprowadzenie takich kontroli. Policja przeprowadziła wnioskowane kontrole, jednak na tę okoliczność Urząd Gminy nie otrzymywał żadnej dokumentacji.

W sierpniu 2015 roku Komenda Miejska w Nowym Sączu zwróciła się do Urzędu Gminy o przesłanie wykazu pojazdów przedsiębiorców, z którymi zostały podpisane umowy na dowóz dzieci do szkół, w związku z prowadzonymi działaniami „Bezpieczna droga do szkoły”. W odpowiedzi Urząd poinformował Komendę o przewoźnikach i trasach oraz rozkładzie jazdy.

Według informacji dyrektora Zespołu Szkół w Podegrodziu przed rozpoczęciem roku szkolnego 2015/2016 Policja w Starym Sączu przeprowadziła – na prośbę Zespołu Szkół w Podegrodziu i Urzędu Gminy - kontrolę pojazdów przewożących uczniów, nie stwierdzając uchybień w zakresie stanu technicznego autobusów oraz trzeźwością kierowców.

(dowód: akta kontroli str. 340, 343-345, 632, 633, 643-648)

Uwagi dotyczące badanej działalności

NIK zwraca uwagę na potrzebę odpowiedniego bieżącego dostosowywania rozkładów jazdy środków komunikacji do potrzeb zachodzących w wyniku zmian rozkładu zajęć lekcyjnych, mając na uwadze bezpieczeństwo przewożonych dzieci i uczniów autobusami posiadającymi niezbędną ilość miejsc siedzących.

Ocena cząstkowa

Dyrektorzy placówek oświatowych, którym Wójt Gminy powierzyła zadania związane z organizacją dowozu do placówek oświatowych dzieci i uczniów, wywiązywali się z obowiązku nadzoru nad prawidłowością realizacji umów zawartych z przewoźnikami.

IV. Wnioski

Wnioski pokontrolne

W związku z niestwierdzeniem nieprawidłowości w kontrolowanej działalności Gminy, Najwyższa Izba Kontroli nie formułuje wniosków pokontrolnych.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia zastrzeżeń

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹⁶ kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Krakowie.

Obowiązek poinformowania NIK o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwag oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Kraków, dnia 15 kwietnia 2016 roku

Kontrolerzy:

Antoni Radzięta
Główny specjalista kontroli państwowej

Sylwester Śmiałek
Główny specjalista kontroli państwowej

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Krakowie

z up.

Marcin Kopeć
Wicedyrektor

¹⁶ Dz. U. z 2015 r., poz. 1096.